

Guia pràctica sobre els serveis mínims i serveis de seguretat i manteniment durant la vaga de l'11N

Durant una vaga cal distingir dues qüestions que sovint es confonen i que les empreses tendeixen a barrejar: **els serveis mínims i els serveis de seguretat i manteniment**. No són el mateix, no els decideix la mateixa persona i no tenen la mateixa finalitat. Aquesta guia explica, mitjançant preguntes i respostes, què és cadascun i què cal fer a l'empresa.

El que cal tenir clar

1. **Els serveis mínims els fixa sempre l'autoritat governativa:** el Govern de l'estat, la Generalitat o l'ajuntament, segons qui sigui responsable del servei. Un cop fixats, són de compliment obligatori.
2. **L'empresa no pot fixar serveis mínims.** Si ho fa, aquests serveis són nuls i l'empresa vulnera el dret de vaga.
3. **Els serveis de seguretat i manteniment són excepcionals.** Serveixen, per exemple, per mantenir un forn que no es pot apagar o vigilar un dipòsit de gas, però no per continuar amb l'activitat habitual. Aquests es negocien amb la representació sindical a l'empresa.

1. Els serveis mínims

Què són?

Són les tasques que s'han de continuar duent a terme durant una vaga en els serveis essencials per a la comunitat. Això implica que algunes persones treballadores han de continuar treballant encara que hi hagi vaga.

No totes les empreses tenen serveis mínims. Només n'hi ha quan la vaga afecta un servei essencial.

Què és un servei essencial?

És una activitat que no es pot interrompre completament perquè protegeix drets fonamentals o altres béns emparats per la Constitució, com ara la salut o la llibertat de circulació. S'han considerat serveis essencials, entre altres, la sanitat, el transport i l'energia.

El fet que un servei sigui essencial depèn dels interessos que es protegeixen i de les circumstàncies de cada vaga. I, molt important: que un servei sigui essencial no significa que hi estigui prohibit fer vaga (Sentència del Tribunal Constitucional 26/1981).

Per a què serveixen?

Per garantir únicament allò que és imprescindible per protegir aquests drets. Els serveis mínims no serveixen perquè l'empresa o l'Administració funcionin amb normalitat, ni per evitar totes les molèsties que provoca una vaga. Una vaga, per definició, s'ha de notar.

Qui els fixa?

L'autoritat governativa competent, segons qui sigui responsable del servei: el Govern de l'estat, la Generalitat o l'ajuntament.

No els fixa l'empresa. Tampoc els sindicats. Un cop l'autoritat els dicta, són de compliment obligatori.

I si els fixa l'empresa?

Si l'empresa, o qualsevol altra persona o organisme que no tingui competència per fer-ho, fixa serveis mínims, aquesta decisió és nul·la i pot suposar una vulneració del dret de vaga. Ningú no està obligat a complir uns serveis mínims que no hagi dictat l'autoritat governativa.

Com els ha de fixar l'autoritat?

L'autoritat ha d'analitzar la vaga concreta i decidir quines tasques s'han de mantenir i en quina mesura. Per fer-ho correctament, han de seguir, com a mínim, aquests passos:

1. **Identificar quins serveis essencials es veuen afectats:** quins drets fonamentals, llibertats públiques o béns protegits per la Constitució es poden veure compromesos si el servei s'interromp.
2. **Estudiar les circumstàncies d'aquesta vaga:** quant dura, a quin territori i a quines persones afecta, en quin horari, com és el servei, quines necessitats tenen les persones usuàries i si hi ha alternatives.
3. **Fixar el nivell d'activitat imprescindible:** concretar quines tasques es mantenen i en quina mesura, limitant el dret de vaga únicament en allò que sigui estrictament necessari.
4. **Explicar-ne els motius:** la resolució ha d'exposar les raons concretes d'aquests serveis mínims, de manera que es pugui comprovar que hi ha un equilibri raonable entre la protecció de les persones usuàries i la limitació del dret de vaga. No n'hi ha prou amb fórmules genèriques.
5. **Sotmetre's al control dels tribunals:** la resolució es pot recórrer davant dels jutjats si es considera que vulnera el dret fonamental de vaga.

Quines tres regles han de respectar sempre?

Les que exigeix el Tribunal Constitucional:

- **Necessitat:** els serveis mínims han de respondre a una necessitat real de protegir drets o béns constitucionals.

- **Proporcionalitat:** la limitació imposada a les persones que fan vaga ha de mantenir una relació raonable amb allò que es vol protegir.
- **Motivació suficient:** cal explicar per què es fixa aquell nivell d'activitat i no un altre de menys restrictiu.

Un cop fixats, qui decideix quines persones els cobreixen?

Cal distingir dues decisions diferents:

- **Fixar els serveis mínims** (quines tasques i amb quins límits) correspon a l'autoritat governativa.
- **Designar les persones concretes** correspon a l'empresa o als òrgans de gestió de l'entitat, un cop escoltada la representació de les persones treballadores. L'empresa només pot identificar els llocs de treball necessaris per complir els serveis mínims ja fixats, sempre dins dels límits establerts i respectant la normativa. No els pot ampliar.

2. Els serveis de seguretat i manteniment

Què són?

Es tracta de serveis excepcionals i extraordinaris, que es poden establir en qualsevol empresa, tant si presta un servei essencial com si no. I no són serveis mínims.

Tenen dues finalitats: evitar que es posin en perill les persones o les instal·lacions i garantir que l'activitat es pugui reprendre quan acabi la vaga.

Per exemple, mantenir encès un forn que no es pot apagar sense fer-lo malbé o vigilar un dipòsit de gas. El que no es pot fer és aprofitar aquests serveis per continuar amb l'activitat habitual de l'empresa.

Quines tasques es poden encarregar?

Les persones designades per a aquests serveis només poden dur a terme les tasques imprescindibles per:

- Protegir la seguretat de les persones.
- Evitar danys greus a les instal·lacions, la maquinària o els béns.
- Conservar matèries primeres o processos l'abandonament dels quals provocaria danys irreversibles.
- Garantir que l'activitat es pugui reprendre quan acabi la vaga.

Els serveis de seguretat i manteniment no es poden utilitzar per reduir l'impacte de la vaga.

Qui els decideix?

Es negocien amb la representació de les persones treballadores a l'empresa. Només si no hi ha acord, l'empresa els pot designar, sempre dins dels límits anteriors.

I si l'empresa s'excedeix?

Fora d'aquests supòsits, obligar a treballar no té cobertura legal. Si l'empresa designa aquests serveis pel seu compte, de manera excessiva o sense justificació, vulnera el dret de vaga (article 28.2 de la Constitució).

Aquesta actuació es pot denunciar mitjançant el procediment de tutela dels drets fonamentals, que permet anul·lar la mesura i reclamar una indemnització per danys morals.

3. A la pràctica: què cal fer a l'empresa

- Demanar a l'empresa la resolució oficial que fixa els serveis mínims. Si no existeix, no hi ha serveis mínims.
- Comprovar que les persones designades s'ajusten a aquesta resolució: ni més llocs de treball ni altres tasques.
- Negociar els serveis de seguretat i manteniment, limitant-los a les tasques imprescindibles, sense que serveixin per mantenir la producció.
- Comunicar qualsevol abús a la federació i als serveis jurídics d'UGT per valorar-ne la impugnació.

Resum

	Serveis mínims (serveis essencials, article 10.2)	Serveis de seguretat i manteniment (article 6.7)
Àmbit	Serveis públics essencials per a la comunitat	Qualsevol activitat, tant si és un servei essencial com si no. Són excepcionals i extraordinaris.
Què protegeixen	Els drets fonamentals i l'interès general de la societat.	La seguretat de les instal·lacions i els béns, així com la integritat física de les persones.
Qui els fixa	L'autoritat governativa, ja sigui l'Administració central, la comunitat autònoma o l'ajuntament. Mai l'empresa.	Es negocien amb la representació de les persones treballadores i, si no hi ha acord, els fixa l'empresa.
Exemples	Trens, Metro, EMT i urgències hospitalàries.	Un forn que no es pot apagar o la vigilància d'un dipòsit de gas

Articles del Reial decret llei 17/1977, de 4 de març, sobre relacions de treball.